

ROZWÓJ MOWY DZIECKA A GOTOWOŚĆ SZKOLNA

Jeszcze do niedawna za gotowe do pełnienia funkcji ucznia uznawano dzieci, które skończyły 6 - 7 lat, są zdrowe, sprawne motorycznie, inteligentne, mają zdolność do koncentracji uwagi, posiadają odpowiedni zasób pojęć i słów, poprawnie wymawiają wszystkie głoski naszego języka, potrafią sformułować krótką poprawną wypowiedź kilkuzdaniową. Mają dobrą pamięć, znają litery, cyfry i potrafią czytać proste wyrazy. Są dojrzałe emocjonalnie, umieją dogadać się z rówieśnikami i podporządkować woli dorosłych.

W związku z reformą oświatową i obniżeniem wieku szkolnego, zmieniły się kryteria dojrzałości szkolnej. Za punkt odniesienia należy brać w tej chwili osiągnięcia normalnie rozwijającego się sześciolatka. Nawet, jeśli któraś z funkcji wydaje się nam jeszcze nie w pełni ukształtowana, będzie na jej rozwój czas w klasie pierwszej. To samo dotyczy mowy.

Między 3 a 7 rokiem życia przypada tzw. okres swoistej mowy dziecięcej. Niektóre dzieci już wtedy potrafią doskonale posługiwać się mową. Realizują poprawnie wszystkie głoski języka polskiego, potrafią budować dłuższe konstrukcje zdaniowe, mają duży zasób słów. Są też takie, które mają problem z mówieniem, zaburzony jest aspekt fonetyczny lub/i gramatyczny wypowiedzi. Należy mieć świadomość, że opóźniony rozwój mowy, niewyraźna mowa pociągają za sobą nieprawidłowości w pisaniu i czytaniu, utrudniają one dobry start w nowej sytuacji życiowej dziecka. Ale wiadomo też, że przebywanie w grupie rówieśniczej, wszelkie ćwiczenia prowadzone przez nauczyciela, podjęcie terapii logopedycznej, praca z dzieckiem w domu na podstawie wskazówek ze szkoły, korzystnie wpływają na przyspieszenie rozwoju dziecka. W razie wątpliwości, co do poziomu rozwoju naszego dziecka, zawsze można zasięgnąć porady u specjalistów poradni psychologiczno - pedagogicznych.

neurologopeda Urszula Barszczewska

Oto tabelka, dzięki której w przybliżeniu można ocenić poziom rozwoju mowy swojego dziecka:

WIEK DZIECKA	ARTYKULACJA GŁOSEK, ZASÓB SŁÓW, INNE UMIEJĘTNOŚCI
1.Okres melodii	
pierwsze miesiące życia	krzyk, głuźenie (gruchanie) – powstają przypadkowe dźwięki; dziecko unosi głowę
ok. 6. miesiąca życia	gaworzenie – powtarzanie dźwięków słyszanych ; niemowlę zaczyna siadać
2. Okres wyrazu	
przełom 1. i 2. roku życia	pojawiają się pierwsze wyrazy, dziecko zna ich 3 - 5 (<i>mama, tata, baba, dzidzi, nie, ne, da</i>); dziecko zaczyna stawać, a potem chodzić
1.-2. rok życia	dziecko wymawia samogłoski: <i>a, e, o, u, i, y</i> oraz spółgłoski: <i>p, pi, b, bi, m, mi, d, t, n</i> ; pojawiają się proste zdania (<i>Mama da, Dzidzi je</i>); dziecko zna i rozumie do 400 słów
3. Okres zdania	
2.-3. rok życia	dziecko wymawia samogłoski: <i>ą, ę</i> oraz spółgłoski: <i>w, f, wi, fi, ś, ź, ć, dź, ń, l, li, k, g, ch, ki, gi, chi, j, ł</i> ; trzylatek zna ok. 1000 słów, buduje coraz dłuższe zdania
4.Okres swoistej mowy dziecięcej	
3.-4. rok życia	pojawiają się głoski: <i>s, z, c, dz</i>
4.-5. rok życia	czasem pojawia się głoska <i>r</i> , głoski szeregu szumiącego: <i>sz, ż, cz, dż</i> ; pięcioletek może znać ok. 2000 słów
5.-6. rok życia	utrwalane są głoski; <i>sz, ż, cz, dż</i> oraz <i>r</i> , sześciolatek zna 3000 -4500 słów, umie opowiadać krótkie historyjki, używa zdań pojedynczych rozwiniętych oraz zdań złożonych, mówi poprawnie pod względem gramatycznym
7. rok życia	opanowana jest technika mówienia